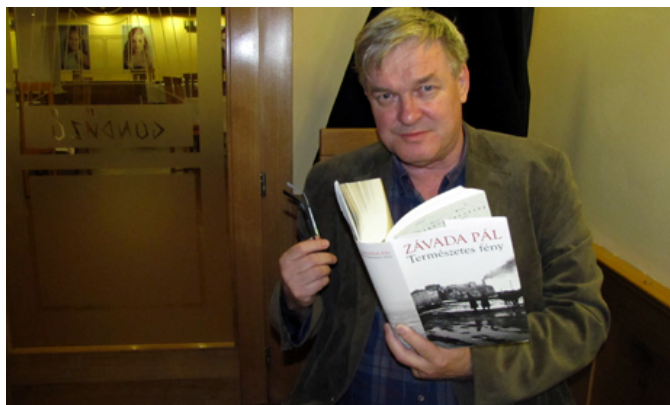

Závada Pál idén ötödik nagyregényét jelentette meg – a regény befejezése és megjelenése óta inkább színházi munkákkal foglalkozik, és a *Természetes fény* című regényéből olvas fel részleteket író-olvasó találkozókra.

Néhány napja [Parti Nagy Lajossal](#) [közösen tartott találkozót a G. Café közönségével](#), előtte beszélgettünk.

Fotókból és történetekből áll legutóbbi regénye, a Természetes fény – milyen volt a munka a kötéssel, hogyan dolgozott?

Annyiből volt szokatlan az eddigiekhez képest, hogy több irányból kellett elkezdni gondolkodni. Volt, amikor maguk a dokumentumszövegek, az interjúim vagy más interjúk, a korabeli sajtórészletek, naplók, levelek jelentették az inspirációt, máskor pedig a fotók.

Nem volt előre megtervezve, nem tudtam egy szokásrendet kialakítani, lényegében sokat változott, és rengeteg meglepetést is okozott. Emiatt a történet is rengeteget fordult. Attól is függött, hogy közben minek akadtam a nyomára, mert **nemcsak írott nyomokat kutattam, hanem vizuálisakat is.**

Ugyanúgy keresgéltem képek után különböző archívumokban, mint tótkomlósi barátom által lemásolt családi archívumokban, illetve hivatalos fotótárakban és az interneten is. Elsősorban a Fortepanon, amelyik az egyetlen ilyen szabadon felhasználható forrás az interneten. De mindenféle külföldi gyűjteményben is kutattam, és ha nem is a fotót magát használtam fel, de a megíráshoz nagyon sok inspirációt adott, ilyenek nap mint nap értek.

Ezt a könyvet egyszerre lehetett írni sokfelől, **sokszor nem volt lineáris**. Máskor viszont pont ez jelentette a nehézséget, mert a források tárháza szinte végtelen: az ember mit használjon és mit ne, mit tartson érdekesnek és mit ne... Inspirálta a fotó a szöveget, a szöveg pedig azt a törekvést, hogy képet találjon hozzá. De nem úgy, hogy a kép illusztrálja a szöveget, hanem **úgy, hogy dramaturgiailag is értékelhető fordulatot vigyen a fotó a történetbe**. Igyekeztem olyan helyzetbe hozni a fotót, hogy nélkülözhetetlen legyen.

Az ön regényeit az is jellemzi, hogy fikció és valóság vegyül bennük, például ilyen Dohányos László figurája A fényképész utókora című regényben. Az ilyen írástechnika mennyire sikeres?

Igen, nagyon hasonlít valakire, de mégsem ő. Én Erdei Ferenc magánéletéről alig tudok valamit, a Dohányoséról pedig elég részletesen írtam. Ami a sikert illeti, ez mindig így volt, a regényírók ezzel mindig dolgoztak, hogy bizonyos valóságos dolgokat, környezetükben megtörténteket írtak meg, amiben az olvasó ráismer saját problémájára, környezetére, ez egy régi eljárás.

